

Na osnovu člana 44 stav 10 Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni list CG", br. 64/11 i 39/16), Ministarstvo održivog razvoja i turizma donijelo je

PRAVILNIK

O METODOLOGIJI ZA UTVRĐIVANJE SASTAVA I KOLIČINE KOMUNALNOG OTPADA NA TERITORIJI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

("Službeni list Crne Gore", br. 025/18 od 20.04.2018)

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se metodologija za utvrđivanje sastava i količine (mase) komunalnog otpada sakupljenog na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Sprovođenje postupka utvrđivanja sastava i količine komunalnog otpada

Član 2

Postupak utvrđivanja sastava i količine komunalnog otpada sakupljenog na teritoriji jedinice lokalne samouprave obavlja ovlašćeno privredno društvo ili preduzetnik koji vrši komunalnu djelatnost upravljanja komunalnim otpadom na teritoriji jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: privredno društvo) u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Postupak utvrđivanja sastava i količine komunalnog otpada

Član 3

Utvrdjivanje količine i sastava komunalnog otpada vrši se četiri puta godišnje: u proljeće, u ljeto, u jesen i u zimu, i to u:

- 1) za svako godišnje doba sedam dana u kontinuitetu;
- 2) u jednom danu u vremenskom periodu iz tačke 1 ovog stava.

Utvrdjivanje sastava komunalnog otpada vrši se u jednom danu u vremenskom periodu iz stava 1 tačka 2 ovog člana, u kome je procenat vlažnosti otpada najmanji, isključujući dane kada se održavaju sajmovi, manifestacije i drugi događaji.

Podaci iz stava 1 tačka 1 ovog člana unose se u Obrazac 1 ovog pravilnika, a podaci iz stava 1 tačka 2 ovog člana u Obrazac 2 ovog pravilnika.

Postupak utvrđivanja sastava komunalnog otpada vrši se na uzorcima koji se uzimaju na tri lokacije, u tri različite zone, odnosno u područjima stanovanja na teritoriji jedinice lokalne samouprave, i to u:

- 1) gradskoj zoni sa kolektivnim stanovanjem (stanovanje u stambenim zgradama), uključujući javne i komercijalne sadržaje unutar zone;
- 2) gradskoj zoni sa individualnim stanovanjem (stanovanje u individualnim stambenim zgradama koje imaju dvorište/baštu);
- 3) ruralnoj zoni sa individualnim stanovanjem (stanovanje u individualnim stambenim zgradama koje imaju dvorište/baštu), van gradske zone.

Zone stanovanja

Član 4

Veličina zone stanovanja iz člana 3 ovog pravilnika, određuje se u odnosu na broj domaćinstava, u kojoj se vrši organizovano sakupljanje komunalnog otpada, i to:

- 1) gradska zona sa kolektivnim stanovanjem koja obuhvata najmanje 100 domaćinstava;
- 2) gradska zona sa individualnim stanovanjem i ruralna zona sa individualnim stanovanjem koja obuhvata od 50 do 100 domaćinstava, odnosno korisnika usluga.

Granice zona stanovanja iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se na način da se uzimaju u obzir rute prikupljanja komunalnog otpada, lokacije i broj kanti odnosno kontejnera za odlaganje komunalnog otpada u okviru zona.

U ukupne količine sakupljenog komunalnog otpada uračunavaju se i odvojeno sakupljene pojedine komponente komunalnog otpada (na pr. papir, metal, plastika i staklo) sa područja za koje se vrši utvrđivanje sastava i količine komunalnog otpada, ako je njihovo sakupljanje organizovano na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Utvrđivanje količine komunalnog otpada

Član 5

Količina komunalnog otpada sakupljenog na teritoriji jedinice lokalne samouprave vrši se mjerenjem ukupne mase sakupljenog komunalnog otpada (u kg).

Postupak utvrđivanja količine komunalnog otpada dat je u Prilogu 1 ovog pravilnika.

Utvrđivanje sastava komunalnog otpada

Član 6

Utvrđivanje sastava komunalnog otpada vrši se sortiranjem (odvajanjem) i mjerenjem ukupne mase (u kg) svakog pojedinačnog materijala (komponente) komunalnog otpada iz ukupne mase miješanog komunalnog otpada sakupljenog unutar tretiranih zona stanovanja, posebno za svaku zonu.

Odvajanje pojedinih materijala (komponenti) komunalnog otpada vrši se u skladu sa propisom kojim se uređuje katalog otpada.

Postupak utvrđivanja sastava komunalnog otpada dat je u Prilogu 2 ovog pravilnika.

Čuvanje podataka o količinama i sastavu otpada

Član 7

Privredno društvo koje vrši komunalnu djelatnost upravljanja komunalnim otpadom na teritoriji jedinice lokalne samouprave čuva podatke o količinama i sastavu otpada tri godine od dana dostavljanja nadležnom organu lokalne uprave.

Obrasci i prilozi

Član 8

Obrasci 1 i 2 i prilozi 1 i 2 su sastavni dio ovog pravilnika.

Stupanje na snagu

Član 9

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 113-60/71

Podgorica, 29. marta 2018. godine

Ministar,

Pavle Radulović, s.r.

PODACI O KOLIČINI SAKUPLJENOG KOMUNALNOG OTPADA

Jedinica lokalne samouprave: _____
 Privredno društvo koje vrši komunalnu djelatnost na teritoriji jedinice lokalne samouprave: _____

Broj stanovnika na teritoriji jedinice lokalne samouprave obuhvaćen uslugom sakupljanja komunalnog otpada: _____

Broj dana i period sakupljanja i mjerenja otpada: _____
 Datum popunjavanja obrasca: _____

Red. Br.	Broj vozila za sakupljanje i transport otpada	Tara težina vozila u kg	Datum mjerenja punog vozila	Bruto težina punog vozila po turama u kg	Neto težina otpada po turama u kg	Bilješke i zapažanja
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
Ukupna neto težina otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave za sedam dana						

PODACI O SASTAVU KOMUNALNOG OTPADA

Jedinica lokalne samouprave: _____
 Privredno društvo koje vrši komunalnu djelatnost na teritoriji jedinice lokalne samouprave: _____

Zona stanovanja: _____
 Broj stanovnika zone stanovanja: _____

Broj dana u okviru kojih je sakupljen komunalni otpad: _____
 Datum popunjavanja obrasca: _____

Red. br.	Vrsta komunalnog otpada – u skladu sa propisom koji se odnosi na katalog otpada	Podaci o masi dovezenog i analiziranog komunalnog otpada po vrstama	
		kg	%
1	2	3	4
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			
-			

.....
Bilješke i zapažanja:

_____

_____

PRILOG 1

UTVRĐIVANJE KOLIČINE KOMUNALNOG OTPADA

Utvrdjivanje ukupne mase sakupljenog komunalnog otpada vrši se mjerenjem mase punih vozila za sakupljanje i transport otpada, koja sakupljaju komunalni otpad na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Ako na teritoriji jedinice lokalne samouprave postoji i odvojeno sakupljanje pojedinih korisnih komponenti komunalnog otpada (papir, plastika, staklo, metal i dr.) u obračun ukupne mase sakupljenog komunalnog otpada uzimaju se mase tih komponenti.

Mjerenje mase punih vozila za sakupljanje i transport otpada vrši se na kolskim vagama javnog komunalnog preduzeća ili drugih privrednih subjekata na teritoriji jedinice lokalne samouprave ili na vagama privrednih subjekata koji se nalaze na teritorijama drugih jedinica lokalne samouprave.

Potrebni uslovi za mjerenje mase sakupljenog komunalnog otpada su: kolska vaga, nadzor pri mjerenju, evidentiranje rezultata mjerenja u obrasce i dr.

Prije početka sakupljanja komunalnog otpada vrši se mjerenje praznih vozila za sakupljanje i transport otpada, odnosno utvrđuje masa praznih vozila (tara težina). Mjerenje praznih vozila vrši se jednokratno, na početku postupka utvrđivanja količine komunalnog otpada. U cilju lakše identifikacije i praćenja svako vozilo obilježava se brojem.

Vozila za sakupljanje i transport otpada sakupljaju komunalni otpad na teritoriji jedinice lokalne samouprave po planiranom rasporedu. Kada vozilo za sakupljanje i transport otpada bude napunjeno do svog punog kapaciteta, odvozi se na lokaciju na kojoj se nalazi kolska vaga i vrši mjerenje njegove bruto težine i unošenje dobijenih podataka u Obrazac 1.

Nakon izvršenog mjerenja i zapisivanja dobijenih podataka vozilo za sakupljanje i transport komunalnog otpada odvozi se na lokaciju za obradu otpada ili na mjesto određeno za sortiranje komunalnog otpada. Nakon pražnjenja vozilo za sakupljanje i transport komunalnog otpada nastavlja sa skupljanjem otpada po planiranom rasporedu.

Ciklus mjerenja mase sakupljenog komunalnog otpada se ponavlja, po istim koracima, sve dok se ne završi sakupljanje otpada sa teritorije jedinice lokalne samouprave i u vremenskom razdoblju od sedam dana.

Ukoliko sakupljanje otpada vrši više vozila za sakupljanje i transport otpada, mjerenje i pražnjenje mase svih vozila vrši se na isti način.

Zapisivanje (evidentiranje) podataka o količini sakupljenog komunalnog otpada vrši se na Obrascu 1.

Neto težina otpada dobije se oduzimanjem tara težine vozila od bruto težine vozila.

Na osnovu prethodno navedenog prikazuje se koliko je komunalnog otpada sakupljeno na teritoriji jedinice lokalne samouprave u vremenskom razdoblju od sedam dana.

Podaci se iskazuju za cijelu teritoriju jedinice lokalne samouprave na kojoj se vršio postupak utvrđivanja količine komunalnog otpada.

Procjena broja stanovnika obuhvaćenog uslugom sakupljanja komunalnog otpada vrši se na osnovu podataka iz evidencije korisnika usluga zbrinjavanja komunalnog otpada koju vodi privredni subjekt koji vrši komunalnu djelatnost i statističkih podataka o stanovništvu na teritoriji jedinice lokalne samouprave koji se vode u nadležnoj službi jedinice lokalne samouprave.

Određivanje dnevne mase komunalnog otpada po stanovniku na teritoriji jedinice lokalne samouprave vrši se tako da se ukupna masa sakupljenog komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave u vremenskom razdoblju od sedam dana podijeli sa ukupnim brojem stanovnika obuhvaćenim uslugom sakupljanja komunalnog otpada i brojem sedam (dana u kojima se vršilo mjerenje mase sakupljenog komunalnog otpada), na slijedeći način:

Prosječna količina komunalnog otpada = ukupna količina otpada (u kg) u 7 dana sakupljanja / broj stanovnika na teritoriji JLS obuhvaćen uslugom sakupljanja otpada X 7 dana = ___ kg/stan/dan

Napomena: broj stanovnika na teritoriji jedinice lokalne samouprave se odnosi na broj stanovnika sredinom godine.

UTVRĐIVANJE SASTAVA KOMUNALNOG OTPADA

Postupak utvrđivanja sastava komunalnog otpada vrši se jedan dan u toku sedmice u kojoj se vrši i postupak utvrđivanja količine komunalnog otpada.

Količina (masa) sakupljenog miješanog komunalnog otpada unutar svake zone stanovanja u kojima se vrši postupak prikupljanja podataka o sastavu komunalnog otpada treba da bude približno po 500 kg.

Postupak utvrđivanja sastava sakupljenog komunalnog otpada vrši se sortiranjem (odvajanjem), analizom i mjerenjem mase pojedinih materijala, odnosno komponenti miješanog komunalnog otpada.

Postupak sortiranja pojedinih materijala, odnosno komponenti miješanog komunalnog otpada i mjerenje mase tih materijala vrši se u reciklažnim dvorištima i reciklažnim centrima, ili na posebnom mjestu određenom i uređenom od strane privrednog društva koje vrši komunalnu djelatnost na teritoriji jedinice lokalne samouprave, koje vrši postupak utvrđivanja sastava komunalnog otpada.

Prostor na kojem će se vršiti sortiranje i mjerenje mase komponenti komunalnog otpada treba da bude natkriven i da u njemu postoji priključak na električnu mrežu. Unutar prostora treba obezbjediti određeni broj kanti i kontejnera za sakupljanje sortiranih i izmjerenih komponenti komunalnog otpada.

Potrebni uslovi za sortiranje i mjerenje mase izdvojenih komponenti miješanog komunalnog otpada su:

- 1) osoblje - angažman 5 - 6 osoba za sortiranje, mjerenje mase i evidentiranje rezultata sortiranja i mjerenja, te nadzor nad cijelim postupkom sortiranja i analize otpada;
- 2) oprema za ličnu zaštitu osoblja - zaštitna odjela, vodonepropusne rukavice, čizme, maske i dr.;
- 3) posude za sakupljanje komponenti otpada - kante i/ili vreće;
- 4) priručni alat za rukovanje sa otpadom - lopate, grebulje, vile, metle, i dr;
- 5) vage za mjerenje mase sortiranih komponenti komunalnog otpada - 1 vaga do 5 kg i 1 vaga do 50 kg;
- 6) sito/rešetka za razdvajanje sitnih komponenti komunalnog otpada (ostaci zemlje, pepela i sl.) promjera 20 mm;
- 7) kalkulator;
- 8) obrasci i papir za evidentiranje i bilježenje podataka - rezultata sortiranja i mjerenja mase izdvojenih komponenti komunalnog otpada.

U toku postupka sortiranja i analize sastava komunalnog otpada mora se voditi računa o zdravstvenim i sigurnosnim aspektima, odnosno primjeni zdravstvenih standarda i odgovarajućih zaštitnih mjera, davanju detaljnih uputstava zaposlenima koji radi na sortiranju i mjerenju komponenti komunalnog otpada, te nadzoru nad izvršavanjem postupka sortiranja i mjerenja otpada.

Određenog dana u okviru kojeg je predviđeno utvrđivanje sastava komunalnog otpada, vozila za sakupljanje i transport komunalnog otpada koja su sakupila komunalni otpad unutar zona stanovanja, nakon mjerenja količine (mase) sakupljenog komunalnog otpada na kolskoj vagi, dovoze i istresaju komunalni otpad na mjesto koje je određeno za sortiranje i mjerenje mase komponenti komunalnog otpada. Dovezeni komunalni otpad treba biti u rastresitom (nezbijenom) stanju sa minimalnim procentom vlažnosti, u skladu sa vremenskim uslovima.

Nakon pražnjenja vozila, osoblje koje radi na sortiranju otpada ručno izdvaja pojedine komponente komunalnog otpada u skladu sa propisom koji se odnosi na katalog otpada i sakuplja ih u za to pripremljene posude (kante ili vreće).

Nakon razvrstavanja komponenti komunalnog otpada vrši se mjerenje mase svake komponente komunalnog otpada (u kg). Podaci - rezultati mjerenja izdvojenih komponenti komunalnog otpada unose se u odgovarajući obrazac. Postupak se dodatno dokumentuje fotografisanjem izdvojenih komponenti komunalnog otpada.

Podaci o sastavu komunalnog otpada koji se dobiju sortiranjem, analizom i mjerenjem mase svih izdvojenih komponenti komunalnog otpada posebno se evidentiraju za svaku tretiranu zonu stanovanja.

Zapisivanje podataka o sastavu komunalnog otpada, odnosno masi svakog materijala, odnosno komponente komunalnog otpada, vrši se na Obrascu 2. Za svaku zonu stanovanja podaci se unose u poseban obrazac.

U obrazac se unose podaci o ukupnoj masi dovezenog i analiziranog komunalnog otpada i podaci za svaki materijal, odnosno komponentu komunalnog otpada.

Maseni (težinski) dio svake komponente komunalnog otpada izračunava se i iskazuje težinski i procentualno, u odnosu na ukupnu masu tretiranog komunalnog otpada.

Na osnovu podataka iz evidencije korisnika usluga javnog komunalnog preduzeća vrši se procjena broja stanovnika obuhvaćenog sakupljanjem komunalnog otpada unutar svake tretirane zone stanovanja.

Podaci o sastavu komunalnog otpada na nivou jedinice lokalne samouprave dobiju se uzimanjem u obzir udjela broja stanovnika svake od tri tretirane zone stanovanja u ukupnom broju stanovnika jedinice lokalne samouprave, vodeći pri tome računa o strukturi stanovništva jedinice lokalne samouprave (gradsko/ruralno) i vremenskim varijacijama (proljeće, ljeto, jesen i zima).